

محاسبه سود هر سهم

بخش دوم: سود تقلیل یافته هر سهم

قسمت دوم:
افشای سود هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی

بهمن ۱۳۹۹

موسسه حسابرسی آزمون پرداز
(حسابداران رسمی)

فهرست

۱. سوالات کلیدی در خصوص سود (زیان) هر سهم
۲. سود (زیان) تقلیل یافته هر سهم
۳. ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی

سوالات کلیدی در خصوص سود (زیان) هر سهم

۱- سوالات کلیدی در خصوص سود (زیان) تقلیل یافته هر سهم

- ❖ چرا بر اساس استانداردهای حسابداری ایران مبالغ سود پایه و سود تقلیل یافته هر سهم برای سود خالص (زیان) ناشی از عملیات در حال تداوم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی باید در متن صورت سود و زیان ارائه شود؟
- ❖ چگونه مبالغ سود پایه و سود تقلیل یافته هر سهم برای سود خالص (زیان) ناشی از عملیات در حال تداوم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی در متن صورت سود و زیان ارائه می شود؟
- ❖ نحوه محاسبه سود هر سهم (شامل سود پایه هر سهم و سود تقلیل یافته هر سهم) به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی در متن صورت سود و زیان چگونه است؟
- ❖ در صورت وجود عملیات متوقف شده، نحوه انعکاس سود و زیان عملیات متوقف شده در سود هر سهم چگونه است؟
- ❖ در چه صورتی سود و زیان هر سهم تجدید ارائه خواهد شد؟

۱- سوالات کلیدی در خصوص سود (زیان) تقلیل یافته هر سهم

❖ اگر تغییرات غیر واقعی در تعداد سهام (تغییراتی که تعداد سهام عادی یا سهام عادی بالقوه را بدون تغییر در منابع یا تعهدات، از طریق مواردی مانند سود سهمی و تجزیه سهام و عنصر جایزه در حق تقدم، افزایش یا در اثر کاهش اجباری سرمایه در اجرای ماده ۱۴۱ اصلاحیه قانون تجارت کاهش دهند)، بعد از تاریخ ترازنامه ولی قبل از تأیید صورت‌های مالی رخ دهد، محاسبه سود هر سهم چگونه خواهد بود؟

❖ اگر تغییرات واقعی در تعداد سهام (تغییراتی که تعداد سهام عادی یا سهام عادی بالقوه را با تغییر در منابع یا تعهدات، از طریق مواردی مانند صدور سهام جدید، افزایش سرمایه از محل مطالبات حال شده، تبدیل شدن اوراق قابل تبدیل به سهام عادی به سهام، افزایش یا کاهش دهند)، بعد از تاریخ ترازنامه ولی قبل از تأیید صورت‌های مالی رخ دهد، محاسبه سود هر سهم چگونه خواهد بود؟

سود (زیان) تقلیل یافته هر سهم

سود پایه هر سهم - خلاصه قسمت های قبل

واحد تجاری باید مبالغ سود پایه هر سهم را بر اساس سود خالص یا زیان قابل انتساب به صاحبان سهام عادی محاسبه نماید. سود پایه هر سهم باید با تقسیم سود خالص یا زیان قابل انتساب به صاحبان سهام عادی بر میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره محاسبه شود.

$$\text{سود(زیان) پایه هر سهم} = \frac{\text{سود خالص یا زیان قابل انتساب به صاحبان سهام عادی}}{\text{میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره}}$$

$$\text{سود(زیان) پایه هر سهم} = \frac{\text{سود تعلق یافته سهام ممتاز بابت عملکرد دوره مورد گزارش} - \text{سود (زیان) خالص دوره مالی}}{\text{میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره}}$$

تغییرات سهام عادی طی دوره با توجه به عامل وزنی زمان + تعداد سهام عادی موجود در ابتدای دوره = میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره

$$\text{عامل وزنی زمان} = \frac{\text{تعداد روزهای در جریان بودن سهام}}{\text{مجموع تعداد روزهای دوره}}$$

[1] اگر سهام ممتاز جمع شونده باشد، تنها بخشی از سود سهام که بابت عملکرد دوره مورد گزارش می باشد، از سود خالص دوره مالی کسر خواهد شد و به سودهای تقسیم شده یا تقسیم نشده سنوات قبل کاری نداریم.

$$\text{تغییرات سهام عادی طی دوره با توجه به نسبت تعداد روزهای در جریان بودن سهام به مجموع تعداد روزهای دوره} + \text{تعداد سهام عادی موجود در ابتدای دوره} = \text{میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره}$$

میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره، به منظور انعکاس تغییرات در مبلغ سرمایه سهامداران عادی ناشی از تغییر تعداد سهام و در واقع فرصت خلق سود بکارگرفته می‌شود.

در تعیین عامل زمانی محتوای رویدادهای مربوط به صدور سهام مانند زمان و به خصوص زمان دسترسی به منابع ناشی از افزایش سرمایه یا تسویه تعهدات مربوط مهم است. از این رو در تعیین میانگین موزون تعداد سهام عادی در شرکت‌های سهامی عام با توجه به اینکه دسترسی به منابع و تسویه تعهدات بعد از تاریخ ثبت افزایش سرمایه در اداره ثبت شرکت‌ها مقدور است، ملاک زمان جهت محاسبه میانگین موزون تعداد سهام عادی تاریخ ثبت افزایش سرمایه می‌باشد. به منظور تعیین میانگین موزون تعداد سهام، در مواردی که صدور سهام عادی در قبال مابه‌ازای نقدی است، تاریخ ثبت افزایش سرمایه در مرجع ثبت شرکت‌ها، ملاک عمل قرار می‌گیرد زیرا استفاده از وجوه تنها پس از ثبت افزایش سرمایه امکان‌پذیر است. در سایر واحدهای تجاری، زمان منظور کردن سهام عادی با توجه به شرایط خاص صدور آن‌ها تعیین می‌شود. در این رابطه بررسی دقیق محتوای رویدادهای مرتبط با صدور سهام به خصوص زمان دسترسی به منابع ناشی از افزایش سرمایه یا تسویه تعهدات مربوط از اهمیت خاصی برخوردار است.

در محاسبه سود پایه و تقلیل یافته هر سهم، استفاده از میانگین موزون تعداد سهام عادی ضروری است، زیرا اثر افزایش یا کاهش در سهام موجود بر سود، به بخشی از دوره مربوط می‌شود که مابه‌ازای آن در اختیار واحد تجاری بوده است. به عبارت دیگر، استفاده از این مبنا، مدت استفاده از مابه‌ازای دریافت شده را در نظر می‌گیرد.

سود تقلیل یافته هر سهم - خلاصه قسمت های قبل

$$\text{سود تقلیل یافته هر سهم} = \frac{\text{سود خالص یا زیان قابل انتساب به صاحبان سهام عادی}}{\text{میانگین موزون تعداد سهام عادی بالقوه تقلیل دهنده و عادی طی دوره}}$$

$$\text{سود تقلیل یافته هر سهم} = \frac{\text{سود تعلق یافته سهام ممتاز بابت عملکرد دوره مورد گزارش} - \text{سود (زیان) خالص دوره مالی}}{\text{میانگین موزون تعداد سهام عادی بالقوه تقلیل دهنده و عادی طی دوره}}$$

$$\text{تغییرات سهام عادی بالقوه و بالفعل طی دوره با توجه به} + \text{تعداد سهام عادی بالقوه و بالفعل در ابتدای دوره} = \text{میانگین موزون تعداد سهام عادی بالقوه و بالفعل طی دوره}$$

$$\text{عامل وزنی زمان} = \frac{\text{تعداد روزهای در جریان بودن سهام}}{\text{مجموع تعداد روزهای دوره}}$$

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی

بر اساس استانداردهای حسابداری ایران مبالغ سود پایه و سود تقلیل یافته هر سهم برای سود خالص (زیان) ناشی از عملیات در حال تداوم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی

باید در **متن** صورت سود و زیان ارائه شود، زیرا سرمایه گذاران اهمیت زیادی برای این تفکیک قائل هستند و در ارزیابی عملکرد واحد تجاری مؤثر واقع می شود.

^[1] برگرفته از پرسش و پاسخ فنی شماره ۸۲ سازمان حسابداری مورخ ۱۳۹۰/۰۵/۰۲

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی

مثال - اطلاعات زیر برای شرکت سروش در دسترس است:

سود خالص ۱,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال

سود عملیاتی ۷۰۰,۰۰۰ میلیون ریال

میانگین موزون تعداد سهام عادی ۵۰۰

این شرکت تماماً معاف از مالیات می‌باشد. مطلوبست افشای سود هر سهم در صورت سود و زیان.

$$\frac{۱,۰۰۰,۰۰۰}{۵۰۰} = ۲,۰۰۰ = \text{سود هر سهم}$$

$$\frac{۷۰۰,۰۰۰}{۵۰۰} = ۱,۴۰۰ = \text{سود عملیاتی هر سهم}$$

$$\frac{۱,۰۰۰,۰۰۰ - ۷۰۰,۰۰۰}{۵۰۰} = ۶۰۰ = \text{سود غیر عملیاتی هر سهم}$$

سود عملیاتی هر سهم ۱,۴۰۰

سود غیر عملیاتی هر سهم ۶۰۰

سود هر سهم ۲,۰۰۰

همان‌طور که مشاهده می‌کنید با توجه به عدم وجود مالیات سود هر سهم به نسبت سود عملیاتی و غیر عملیاتی تقسیم شده است. البته در صورت وجود مالیات به علت یکنواخت نبودن اثر مالیات بر سود عملیاتی و غیر عملیاتی ناشی از برخی معافیت‌ها این ترکیب حفظ نخواهد شد. از آن جا که سود هر سهم پس از کسر مالیات باید محاسبه گردد، در محاسبه سود عملیاتی هر سهم و سود غیر عملیاتی هر سهم بایستی اثر مالیات لحاظ شود. به طوری که جمع سود عملیاتی هر سهم پس از کسر مالیات و سود غیر عملیاتی هر سهم پس از کسر مالیات با سود هر سهم پس از کسر مالیات برابر باشد.

روش کار بر این قرار است که ابتدا باید سود غیر عملیاتی هر سهم و سود هر سهم بعد از کسر مالیات را به دست آوریم، سپس از تفاضل این دو سود عملیاتی هر سهم را تعیین کنیم. برای محاسبه اثر مالیات باید به صورت تقریبی مالیات ابرازی در نظر گرفته شده را به فعالیت‌های عملیاتی (سود عملیاتی) و فعالیت‌های غیر عملیاتی نسبت دهیم.

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی

از آن جا که سود عملیاتی معمولاً شامل درآمدها و هزینه‌هایی است که تفکیک مبالغ مشمول مالیات و غیر مشمول مالیات به دلیل معافیت‌های خاص شرکت‌ها و ... برای آن سخت و گاهی غیرممکن است، ابتدا باید مالیاتی که به درآمدها و هزینه‌های غیر عملیاتی تخصیص یابد، محاسبه کنیم و بقیه مالیات را به بخش عملیاتی تخصیص دهیم.

از این رو به اجزای تشکیل‌دهنده فعالیت‌های غیر عملیاتی نگاه می‌کنیم و درآمدهای معاف از مالیات مانند سود سرمایه‌گذاری در سهام، سود سپرده‌گذاری بانکی و را از کل سود غیر عملیاتی (تفاضل درآمدهای غیر عملیاتی و هزینه‌های غیر عملیاتی) کسر می‌کنیم. اگر مانده درآمد مشمول مالیات بود، آن مبلغ را در نرخ مالیات شرکت ضرب نموده و مالیات متعلق به فعالیت‌های غیر عملیاتی را به دست می‌آوریم؛ سپس مالیات متعلق را از سود غیر عملیاتی کسر کرده و مبلغ محاسبه شده را بر میانگین موزون سهام عادی تقسیم می‌نماییم.

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی

در صورت وجود مالیات برای محاسبه سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی بر اساس گام‌های زیر عمل خواهد شد:

گام اول. محاسبه میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره

گام دوم. محاسبه سود هر سهم بر اساس میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره

گام سوم. محاسبه سود غیر عملیاتی پس از کسر مالیات

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی - ادامه

×	درآمدهای غیر عملیاتی
(×)	هزینه‌های غیر عملیاتی
×	سود غیر عملیاتی
(×)	درآمدهای غیر عملیاتی معاف از مالیات
×	درآمد مشمول مالیات غیر عملیاتی
×	نرخ مالیات
×	مالیات متعلق به سود غیر عملیاتی یا صرفه مالیاتی متعلق به سود غیر عملیاتی

×	درآمدهای غیر عملیاتی
(×)	هزینه‌های غیر عملیاتی
×	سود غیر عملیاتی
(×) یا ×	مالیات متعلق به سود غیر عملیاتی یا صرفه مالیاتی متعلق به سود غیر عملیاتی
×	مأخذ محاسبه سود غیر عملیاتی هر سهم

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی - ادامه

گام چهارم. محاسبه سود غیر عملیاتی هر سهم پس از کسر مالیات

گام پنجم. محاسبه سود عملیاتی هر سهم پس از کسر مالیات

$$\frac{\text{مأخذ محاسبه سود غیر عملیاتی هر سهم}}{\text{میانگین موزون تعداد سهام عادی طی دوره}} = \text{سود غیر عملیاتی هر سهم پس از کسر مالیات}$$

$$\begin{array}{r} \times \quad \text{سود هر سهم پس از کسر مالیات} \\ (\times) \quad \text{سود غیر عملیاتی هر سهم پس از کسر مالیات} \\ \hline \times \quad \text{سود عملیاتی هر سهم پس از کسر مالیات} \\ \hline \end{array}$$

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی - ادامه

بایستی توجه داشت که سود پایه هر سهم، سود تقلیل یافته هر سهم (در صورت وجود) به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی در متن (ذیل) صورت سود و زیان و مبانی محاسباتی آن‌ها در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی افشا خواهند شد. نحوه ارائه سود پایه هر سهم در متن صورت سود و زیان به شرح زیر می‌باشد:

در صورتی که سود تقلیل یافته هر سهم وجود نداشته باشد، می‌توان واژه پایه را حذف نمود.

$$\begin{array}{r} \times \quad \text{سود پایه عملیاتی هر سهم} \\ \times \quad \text{سود پایه غیر عملیاتی هر سهم} \\ \hline \times \quad \text{سود پایه هر سهم} \\ \hline \end{array}$$

در این روش محاسبه از اثر سود سهام ممتاز بر سود غیر عملیاتی هر سهم اجتناب شده است؛ یعنی فرض بر این است که سهامدار ممتاز از سود عملیاتی سهم می‌گیرد.

در صورتی که سود تقلیل یافته هر سهم وجود نداشته باشد، می‌توان واژه پایه را حذف نمود.

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی - ادامه

مثال - در شرکت سروش فرض کنید مالیات بر درآمد ۱۰۰,۰۰۰ میلیون ریال باشد. مبلغ ۲۵۰,۰۰۰ میلیون ریال از سود غیر عملیاتی معاف از مالیات بوده و نرخ مالیات ۲۵٪ می‌باشد. مطلوبست افشای سود هر سهم در صورت سود و زیان. با توجه به اعمال مالیات بر درآمد داریم:

$$\frac{۱,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۰۰,۰۰۰}{۵۰۰} = ۱,۸۰۰ = \text{سود هر سهم}$$

۳۰۰,۰۰۰	سود غیر عملیاتی
(۲۵۰,۰۰۰)	درآمدهای غیر عملیاتی معاف از مالیات
۵۰,۰۰۰	درآمد مشمول مالیات غیر عملیاتی
× ۲۵٪	نرخ مالیات
۱۲,۵۰۰	مالیات متعلق به سود غیر عملیاتی

۳۰۰,۰۰۰	سود غیر عملیاتی
(۱۲,۵۰۰)	مالیات متعلق به سود غیر عملیاتی
۲۸۷,۵۰۰	مأخذ محاسبه سود غیر عملیاتی هر سهم

$$\frac{۲۸۷,۵۰۰}{۵۰۰} = ۵۷۵ = \text{سود غیر عملیاتی هر سهم}$$

۱,۲۲۵	سود عملیاتی هر سهم
۵۷۵	سود غیر عملیاتی هر سهم
۱,۸۰۰	سود هر سهم

$$۱,۸۰۰ - ۵۷۵ = ۱,۲۲۵$$

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی - ادامه

مثال - در شرکت سروش فرض کنید مالیات بر درآمد ۱۰۰,۰۰۰ میلیون ریال باشد. مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ میلیون ریال از سود غیر عملیاتی معاف از مالیات بوده و نرخ مالیات ۲۵٪ می باشد. مطلوبست افشای سود هر سهم در صورت سود و زیان. با توجه به اعمال مالیات بر درآمد داریم:

$$\frac{۱,۰۰۰,۰۰۰ - ۱۰۰,۰۰۰}{۵۰۰} = ۱,۸۰۰ = \text{سود هر سهم}$$

۳۰۰,۰۰۰	سود غیر عملیاتی
(۴۰۰,۰۰۰)	درآمدهای غیر عملیاتی معاف از مالیات
(۱۰۰,۰۰۰)	هزینه غیر عملیاتی که صرفه مالیاتی ایجاد می کند
× ۲۵٪	نرخ مالیات
۲۵,۰۰۰	صرفه مالیاتی متعلق به سود غیر عملیاتی

همان طور که مشاهده می کنید با توجه به فزونی درآمدهای غیر عملیاتی معاف از مالیات نسبت به سود غیر عملیاتی، درآمدهای غیر عملیاتی باعث کم شدن مالیات درآمدهای عملیاتی می شوند و به عبارت دیگر صرفه مالیاتی ایجاد می کنند، از این رو در محاسبه سود غیر عملیاتی هر سهم بعد از کسر مالیات بایستی صرفه مالیاتی ایجاد شده در نظر گرفته شود، چرا که مالیات قابل انتساب به سود عملیاتی بیش از مالیات اخذ شده شرکت می باشد.

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی - ادامه

- ✓ واحد تجاری باید موارد زیر را در خصوص سود هر سهم افشا کند:
- ✓ مبالغ استفاده شده در صورت کسر محاسبه سود پایه و تقلیل یافته هر سهم و تطبیق این مبالغ با سود خالص یا زیان قابل انتساب به صاحبان سهام عادی.
- ✓ میانگین موزون تعداد سهام عادی استفاده شده در مخرج کسر محاسبه سود پایه و تقلیل یافته هر سهم و تطبیق میانگین موزون تعداد سهام هر کدام با یکدیگر.
- ✓ توصیف تغییرات عمده در تعداد سهام عادی یا سهام عادی بالقوه، علاوه بر موارد ذکر شده در بند ۲۹، که بعد از تاریخ ترازنامه انجام می شود.

طبق بند ۳۵ استاندارد ۳۰ حسابداری سود هر سهم

سود غیر عملیاتی	۳۰۰,۰۰۰
صرفه مالیاتی متعلق به سود غیر عملیاتی	۲۵,۰۰۰
مأخذ محاسبه سود غیر عملیاتی هر سهم	<u>۳۲۵,۰۰۰</u>

$$\frac{۳۲۵,۰۰۰}{۵۰۰} = ۶۵۰ = \text{سود غیر عملیاتی هر سهم}$$

سود عملیاتی هر سهم	۱,۱۵۰
سود غیر عملیاتی هر سهم	۶۵۰
سود هر سهم	<u>۱,۸۰۰</u>

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی - ادامه

از این رو، نحوه افشای سود هر سهم در یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی به شرح زیر است:

۳۹-۱- سود تقلیل یافته هر سهم

۳۹- سود پایه هر سهم

تجدید ارائه شده			تجدید ارائه شده		
سال ۱۳×۱	سال ۱۳×۲		سال ۱۳×۱	سال ۱۳×۲	
میلیون ریال	میلیون ریال		میلیون ریال	میلیون ریال	
x	x	سود (زیان) عملیاتی	x	x	سود (زیان) عملیاتی
x	x	تعدیل در سود (زیان) عملیاتی	(x)	(x)	کسر می‌شود: مالیات سود عملیاتی
(x)	(x)	کسر می‌شود: مالیات سود عملیاتی	x	x	میانگین موزون سهام عادی طی دوره
x	x	میانگین موزون سهام عادی طی دوره	x	x	سود (زیان) پایه هر سهم عملیاتی
x	x	سود (زیان) پایه هر سهم عملیاتی	x	x	سود (زیان) غیر عملیاتی
x	x	تعدیل در سود (زیان) غیر عملیاتی	(x) یا x	(x) یا x	آثار مالیاتی سود (زیان) غیر عملیاتی
(x) یا x	(x) یا x	آثار مالیاتی سود (زیان) غیر عملیاتی	x	x	میانگین موزون سهام عادی طی دوره
x	x	میانگین موزون سهام عادی (بالقوه و بالفعل) طی دوره	x	x	سود (زیان) پایه هر سهم غیر عملیاتی
x	x	سود (زیان) پایه هر سهم غیر عملیاتی	x	x	

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی - ادامه

در صورت وجود سود تقلیل یافته هر سهم نحوه ارائه آن در متن صورت سود و زیان به شرح زیر می باشد:

×	سود تقلیل یافته عملیاتی هر سهم
×	سود تقلیل یافته غیر عملیاتی هر سهم
×	سود تقلیل یافته هر سهم

بایستی توجه داشته باشید در صورتی که تقلیل سود سهام ناشی از هزینه های تأمین مالی باشد، سود هر سهم تقلیل یافته با تأثیرپذیری سود غیر عملیاتی هر سهم همراه خواهد بود.

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی - ادامه

روش دیگر افشای مبنای محاسبه سود (زیان) هر سهم به شرح زیر است:

۳۹- مبنای محاسبه سود (زیان) هر سهم

سال ۱۳×۱ - میلیون ریال		سال ۱۳×۲ - میلیون ریال		
سود (زیان) غیر عملیاتی	سود (زیان) عملیاتی	سود (زیان) غیر عملیاتی	سود (زیان) عملیاتی	
×	×	×	×	سود عملیات در حال تداوم قبل از مالیات
(×)	(×)	(×)	(×)	مالیات بر درآمد
×	×	×	×	سود خالص عملیات در حال تداوم
× یا (×)	× یا (×)	× یا (×)	× یا (×)	سود (زیان) عملیات متوقف شده قبل از مالیات
(×) یا ×	(×) یا ×	(×) یا ×	(×) یا ×	اثر مالیاتی
× یا (×)	× یا (×)	× یا (×)	× یا (×)	سود خالص عملیات متوقف شده
× یا (×)	× یا (×)	× یا (×)	× یا (×)	

میانگین موزون سهام عادی برای محاسبه سود هر سهم، تعداد ... سهم می‌باشد.

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیرعملیاتی - ادامه

مثال - شرکت سالار را به خاطر آورید. فرض کنید شرکت سالار تعدادی اوراق مشارکت قابل تبدیل به ۱,۲۰۷ سهام عادی را در ابتدای سال

۱۳۹۵ منتشر کرده است. اوراق مشارکت مزبور ۴,۱۴۰ میلیون ریال هزینه مالی دارد. با در نظر گرفتن مفروضات زیر:

سود خالص طی سال مورد رسیدگی ۶۰,۰۰۰ میلیون ریال،

تعداد سهام عادی در دست سهامداران ۳,۰۰۰

سود پایه هر سهم بعد از کسر مالیات ۲۰ میلیون ریال

سود خالص شرکت سالار شامل اقلام زیر است:

سود عملیاتی ۵۵,۰۰۰ میلیون ریال

هزینه‌های مالی ۵,۰۰۰ میلیون ریال

زیان ناشی از فروش ماشین آلات ۷,۰۰۰ میلیون ریال

سود سهام شرکت سرمایه‌پذیر ۸,۵۰۰ میلیون ریال

سود سپرده بانکی ۲,۵۰۰ میلیون ریال

سود ناشی از فروش اثاثیه ۱,۵۰۰ میلیون ریال

سایر درآمدهای غیرعملیاتی ۴,۵۰۰ میلیون ریال

سود پایه و تقلیل یافته هر سهم را در صورت‌های مالی افشا نمایید.

ارائه و افشای سود (زیان) هر سهم به تفکیک عملیاتی و غیر عملیاتی - ادامه

محاسبه سود تقیلیل یافته هر سهم	
۱۷,۰۰۰ *	درآمدهای غیر عملیاتی
(۷,۸۶۰) **	هزینه‌های غیر عملیاتی
۹,۱۴۰	سود غیر عملیاتی
(۱۱,۰۰۰) ***	درآمدهای غیر عملیاتی معاف از مالیات
(۱,۸۶۰)	درآمد مشمول مالیات غیر عملیاتی
۲۵٪ ×	نرخ مالیات
۴۶۵	صرفه مالیاتی متعلق به سود غیر عملیاتی

$$* \quad 17,000 = 4,500 + 1,500 + 2,500 + 8,500$$

$$** \quad 7,860 = 860 + 7,000$$

$$*** \quad 11,000 = 8,500 + 2,500$$

۱۷,۰۰۰	درآمدهای غیر عملیاتی
(۱۲,۰۰۰)	هزینه‌های غیر عملیاتی
۵,۰۰۰	سود غیر عملیاتی
۴۶۵	صرفه مالیاتی متعلق به سود غیر عملیاتی
۵,۴۶۵	مأخذ محاسبه سود غیر عملیاتی هر سهم

$$\frac{5,465}{4,207} = \frac{1}{29} = \text{سود غیر عملیاتی هر سهم (میلیون ریال)}$$

۱۳/۷۱	سود عملیاتی هر سهم
۲/۱۷	سود غیر عملیاتی هر سهم
۱۵	سود تقیلیل یافته هر سهم

محاسبه سود پایه هر سهم	
۱۷,۰۰۰ *	درآمدهای غیر عملیاتی
(۱۲,۰۰۰) **	هزینه‌های غیر عملیاتی
۵,۰۰۰	سود غیر عملیاتی
(۱۱,۰۰۰) ***	درآمدهای غیر عملیاتی معاف از مالیات ^{۱۰}
(۶,۰۰۰)	درآمد مشمول مالیات غیر عملیاتی
۲۵٪ ×	نرخ مالیات
۱,۵۰۰	صرفه مالیاتی متعلق به سود غیر عملیاتی

$$* \quad 17,000 = 4,500 + 1,500 + 2,500 + 8,500$$

$$** \quad 12,000 = 5,000 + 7,000$$

$$*** \quad 11,000 = 8,500 + 2,500$$

۱۷,۰۰۰	درآمدهای غیر عملیاتی
(۱۲,۰۰۰)	هزینه‌های غیر عملیاتی
۵,۰۰۰	سود غیر عملیاتی
۱,۵۰۰	صرفه مالیاتی متعلق به سود غیر عملیاتی
۶,۵۰۰	مأخذ محاسبه سود غیر عملیاتی هر سهم

$$\frac{6,500}{3,000} = \frac{2}{16} = \text{سود غیر عملیاتی هر سهم (میلیون ریال)}$$

۱۷/۸۳	سود عملیاتی هر سهم
۲/۱۷	سود غیر عملیاتی هر سهم
۲۰	سود پایه هر سهم

خلاصه سوابق

فاطمه مهدی، مدیر حسابرسی داخلی است. او در مقطع تحصیلی کارشناسی ارشد رشته حسابداری از دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال فارغ التحصیل شده است. وی حسابدار رسمی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و دارای بیش از ۱۴ سال تجربه حرفه‌ای در زمینه حسابداری، حسابرسی و بازار سرمایه شامل ارزیابی کنترل‌های داخلی، طراحی سیستم، تهیه صورت‌های مالی تلفیقی و انواع گزارشات تحلیلی و مدیریتی است. وی کتاب‌های متعددی در زمینه حسابداری و حسابرسی تألیف و اقتباس نموده که مهم‌ترین آن کاربرد الگوی بکر در حسابرسی داخلی (ارزیابی کنترل‌های داخلی بر اساس مدل ترکیبی بلوغ، کوزو و ریسک) است که بر اساس تجربه اجرایی حسابرسی داخلی در گروه مپنا و شرکت‌های زیرمجموعه آن تدوین شده است.

تلفن: +۹۸ ۲۱ ۸۸۵۴۴۵۹۰-۲

فکس: +۹۸ ۲۱ ۸۸۵۰۳۵۲۸

موبایل: +۹۸ ۹۱۲ ۲۷۷ ۴۹۷۶

ایمیل: fatemeh.mahdi@azpar.com

از توجه شما
سپاسگزاریم

• موسسه حسابرسی آزمون پرداز

با ما همراه باشید

بهمن ۱۳۹۹

سامانه هوشمند IFRS
(دانلود از کافه بازار) (دانلود از گوگل پلی) (دانلود از سیبچه)

سامانه هوشمند IFRS تنها سامانه هوشمند استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی به زبان فارسی است که توسط این موسسه طراحی شده است. این وبسایت در برگیرنده نکات عمده استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی، اصطلاحات تعریف شده و معادل انگلیسی آن هاست.

ساهوکا (مجموعه قوانین کار و تامین اجتماعی)
(دانلود از کافه بازار) (دانلود از گوگل پلی) (دانلود از سیبچه)

ساهوکا تنها سامانه هوشمند قوانین و مقررات کار و تامین اجتماعی است که توسط این موسسه طراحی شده است. این وبسایت در برگیرنده کلیه قوانین، مقررات و بخشنامه های کار و تامین اجتماعی است.

ساهوما (مجموعه قوانین مالیاتی)
(دانلود از کافه بازار) (دانلود از گوگل پلی) (دانلود از اپ استور) (دانلود از سیبچه)

ساهوما تنها سامانه هوشمند مالیاتی تحت وب در زبان فارسی است که توسط این موسسه طراحی شده است. این وبسایت در برگیرنده تمامی قوانین و مقررات مالیاتی به همراه مقررات مربوطه است.

موسسه حسابرسی آزمون پرداز
(حسابداران رسمی)